

Kokousmuistio

VN/26466/2023

24.06.2024

Osallistumisoikeuksien kehittämistä käsittelevän asiantuntijatyöryhmän kokous

Aika 28.05.2024 klo 09:00-10:30

Paikka Lainvalmistelukunta, Eteläesplanadi 10, Helsinki

Työryhmän jäsenet

- (x) puheenjohtaja, Niklas Wilhelmsson, yksikönpäällikkö, oikeusministeriö
- (x) Sami Demirbas, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
- (x) Sami Manninen, valiokuntaneuvos, eduskunnan kanslia
- (x) Elina Normo, istuntoasiainneuvos, valtioneuvoston kanslia
- (x) Ira Alanko, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
- (x) Jenni Palomäki, pääsihteeri, opetus- ja kulttuuriministeriö
- (x) Johanna Huovinen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Sihteerit

- (x) Oula-Antti Labba, oikeusministeriö
- (x) Marika Lumiharju, oikeusministeriö

Kokousmuistio

VN/26466/2023

24.06.2024

Esityslista

1 Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.03 ja toivotti kaikki tervetulleeksi. Todettiin läsnäolijat.

2 Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista muutoksitta.

3 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Sihteeristö on saanut yhden muutosehdotuksen edellisen kokouksen muistioon. Muistio hyväksyttiin tällä muutoksella.

4 Parlamentaarisen ohjausryhmän ensimmäinen kokous

Jäsen Sami Demirbas kertoi parlamentaarisen ohjausryhmän ensimmäisestä kokouksesta. Suuri osa ohjausryhmän jäsenistä oli ensimmäisessä kokouksessa paikalla. Tutkija Maija Jäske kertoi ohjaustyöryhmälle tutkimustietoa kansalaisaloitejärjestelmästä. Aihe herätti runsaasti keskustelua. Erityisesti keskustelua syntyi kansalaisaloitteiden laadusta, eduskuntaan etenevien kansalaisaloitteiden määrästä sekä kannatusilmoitusten vaaditusta määrästä. Osa jäsenistä vertasi puheenvuoroissaan kansalaisaloitteita kansanedustajan lakialoitteeseen. Jäsenet toivoivat lisätietoa kansainvälisten verrokkimaiden aloitekäytännöistä. Ohjausryhmä kokoontuu vielä kerran kesällä.

Puheenjohtaja kysyi asiantuntijatyöryhmän mielipidettä seuraavan kokouksen aikataulusta ja tavoitteista. Sami Manninen tiedusteli miten ohjausryhmä näki kokouksessa ryhmän aikataulun, erityisesti perustuslaillisia muutoksia vaativien päätösten osalta. Demirbas kertoi,

Kokousmuistio

VN/26466/2023

24.06.2024

että ensimmäisessä ohjausryhmän kokouksessa käytiin läpi kansalaisaloitejärjestelmän nykytilanne sekä siihen liittyvää tutkimustietoa ja ohjausryhmällä oli mahdollisuus keskustella aiheesta. Seuraavaan kokoukseen pyritään tuomaan esille selkeämmin aikataulu kysymyksiä sekä mitä eri muutokset vaatisivat lainsäädännöllisesti ja miltä tahoilta.

5. Keskustelua kansalaisaloitejärjestelmän kehittämistarpeista

Jäsen Sami Demirbas esitteli päivitetyn taustamuistion (liite 2). Taustamuistiota on päivitetty esimerkeillä kansainvälisten verrokkimaiden aloitekäytännöistä. Asiantuntijatyöryhmä toivoi, että taustamuistiota täydennettäisiin lähdeviittauksilla. Lisäksi taustamuistioon voisi lisätä, seurasiko hylätyistä kansalaisaloitteista joitain toimia, esimerkiksi lausumia. Johtopäätöksissä tulisi tarkentaa, mitkä esiin nostetuista kehittämisideoista kuuluvat eduskunnan sisäisiin muutoksiin ja mitkä vaativat perustuslain muutosta. Samoin tulisi selventää, kuka on aloitteellinen taho kunkin kehittämisidean osalta. Taustamuistioon voisi myös lisätä kansanedustajan lakialoitteen funktion olevan eduskunnan sisäinen asia. Sihteeristö päivittää taustamuistiota näiltä osin seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen.

Puheenjohtaja huomautti, että kannatusilmoitusten vaaditun määrän muuttamisen mahdollisia seurauksia on hyvin hankala arvioida, jonka vuoksi asiasta ei kannata esittää tarkkoja tilastoja muistiossa.

6. Muut asiat

Sami Demirbas kertoi, että ohjaustyöryhmän toiveena oli jatkaa kuulemisia seuraavassa kokouksessa. Ehdotettiin, että kokoukseen voisi pyytää valtiosääntöoikeuden professoria kuultavaksi.

Puheenjohtaja kertoi, että päivitetty taustamuistio lähetetään asiantuntijatyöryhmälle kommentoitavaksi. Ohjausryhmän seuraavasta

Kokousmuistio

VN/26466/2023

24.06.2024

kokouksesta lähetetään muistio asiantuntijatyöryhmälle, ja asiantuntijatyöryhmän seuraavassa elokuun kokouksessa käydään läpi kyseisessä kokouksessa esille nousseet aiheet.

7. Seuraava kokous

Sihteeristö lähettää kokouskutsun.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa 10.22.